

5è Congrés
de les DONES del Baix Llobregat

100% FEMINISTA

26 i 27 OCTUBRE 2018 CASTELDEFELS

CONCLUSIONS SUBSEU CORBERA DE LLOBREGAT

Marxa exploratòria i taller per a analitzar i fer propostes de millora dels aspectes de la seguretat de les dones a l'entorn quotidià de Corbera de Llobregat. Resultat.

Dijous 13 i 20 de setembre de 2018
Àrea de Polítiques d'Igualtat, Pl. St. Antoni, s/n
Corbera de Llobregat

COMISSIÓ DE TREBALL 1

**TRANSVERSALITAT DE GÈNERE
A LES POLÍTIQUES PÚBLIQUES**

Els recorreguts de reconeixement i les marxes exploratòries que proposem des de Col·lectiu Punt 6¹ serveixen per identificar els aspectes físics, socials i relacionals que influeixen a la vida quotidiana des de l'experiència de les persones veïnes. S'analitzen les diferents variables de la configuració urbana: espai públic, mobilitat, equipaments, habitatge, participació i seguretat. La seguretat i la participació com variables transversals i relacionals que es consideren quan es parla dels altres aspectes físics de la ciutat.

Aquestes metodologies són eines d'apoderament de les dones, ja que visibilitzen el coneixement que tenen les dones veïnes de l'entorn, alhora que valoren la seva participació activa en el disseny i la transformació dels entorns urbans.

Es va fer un diàleg introductori on van estar exposats els principals conceptes de l'urbanisme amb perspectiva de gènere, analitzant com incideixen en la configuració física i el disseny dels espais en l'ús que es fa dels mateixos i qüestionant quines prioritats s'estableixen a l'hora de fer ciutat, per tal d'observar i analitzar l'espai públic enfocant-nos en la vida quotidiana de les persones, i valorant les experiències diferenciades i els coneixements de les dones.

Després, van fer una marxa exploratòria pels carrers del municipi fent un anàlisi col·lectiu des de la perspectiva de gènere i tenint en compte les qualitats que poden millorar la percepció de seguretat en la xarxa que acompanya les activitats de la vida quotidiana. Hem valorat la visibilitat, la vigilància informal, la vitalitat, lo comunitari, la senyalització i la necessitat d'equipar els espais. Aquestes qualitats són objecte del treball desenvolupat pel Col·lectiu Punt 6 i es centren en els principis descrits als anys 90 per les dones canadenques per a millorar la seguretat de les dones.

Objectius generals

- Reflexionar sobre la incidència del disseny urbanístic i la planificació urbana en la vida quotidiana de les persones.
- Analitzar com el gènere i altres variables com l'edat, l'origen, la classe, la història migratòria, etc. influeixen en el dret a la ciutat.
- Proporcionar eines teòriques per a repensar els espais quotidians.

¹ <http://www.punt6.org/ca/2017/11/20/aclariments-metodologics-marxes-exploratories-i-recorreguts-de-reconeixement/>

- Identificar in situ quins són els espais favorables i desfavorables del municipi per **afavorir la seguretat de les dones**.
- Apoderar a les dones perquè valoren el coneixement propi que tenen sobre el seu entorn i per a convertir-ho en criteri que pugui millorar l'entorn urbà i la seva percepció d'(in)seguretat.
- Produir una relatoria amb fotografies de les característiques favorables i desfavorables que poden acompanyen els espais segurs per a les dones en Corbera de Llobregat.

RESULTAT

Quines característiques ens donen percepció d'inseguretat?

- "Els camins solitaris on pots trobar algú...", un carrer que és límit amb la natura, un carrer on no hi ha activitats ni obertures (ex., finestres al carrer, murs tancats) i a on el nivell d'enllumenat es molt baix (ex., Corbera 2000)
- Els llocs on pots trobar joves (majoritàriament homes), fent botello o pel tipus de mirades, o si et diuen alguna cosa, etc., (ex., Corbera 2000, la sortida del pàrquing a la pl. de la Igualtat.
- Els llocs on només hi ha homes "que et repassen", "no ens agrada passar pel costat dels dos bars que hi ha al c/ Rafamans, a prop de la rotonda de la Pau". Preferim passar a l'altra vorera però dona una mica d'(in)seguretat perquè no hi ha bona visibilitat: els arbres estan molt seguits, la vegetació no es poda amb freqüència i els cotxes aparcats també tallen la visió. Aquest tram de carrer, és el camí per anar a un aparcament públic però queda soterrat o amagat pel desnivell que hi ha. Les dones prefereixen no usar-ho.
- Els carrers que no tenen continuïtat o els recorreguts molts llargs perquè hi ha grans desnivells. La trama del nucli es complexa per el relleu i dificulta anar a peu.
- La poca activitat al carrer. Hi ha molt poc comerç i pocs serveis al nucli de Corbera. Des de les urbanitzacions i per proximitat, la gent va al centre comercial d'un altre municipi o perquè hi ha mercat o té una oferta comercial més ampla.
- Quan tens que quedar-te a casa o tens mobilitat reduïda per una lesió, "ara que no puc córrer, tinc més percepció de inseguretat..."
- Quan surts al carrer amb gent gran o amb els cotxes de nens i nenes (i sense parlar de les persones que tenen altres diversitats funcionals). Les voreres son molt estretes i hi ha pals i elements que redueixen l'espai útil. L'accessibilitat esta poc resolta.

- Es poden triar pocs camins i el camí a l'escola, per exemple, esta molt brut i amb poca il·luminació.
- Anar per espais amb poc manteniment. El manteniment es molt baix a tot arreu! L'avinguda Catalunya esta be però sovint està bruta. Al poble hi ha poca vegetació urbana ornamental, per ex., no hi ha flors!
- Anar a la comissaria de mossos no es fàcil per la dona que no te cotxe i te que anar a interposar una denuncia. L'autobús la deixa davant de la cimitera, en la part pitjor del polígon de Sant Vicent.
- Al nucli hi ha molt pocs espais públics de trobada ni representatius de la comunitat, per ex., no hi ha una plaça Major. Respecte als llocs de trobada s'ha parlat de la gent que ha nascut a Corbera fa 70 anys perquè tenia una xarxa social ampla i activa, "es trobaven als safareigs, passaven la tarda en les botigues, havia una festa major més gran que la que tenim ara, Sant Ponç s'omplia, etc., havia una comunitat molt activa". "Ara, i en general, es pot dir que és una vila dormitori". El lloc social en Corbera es la zona esportiva però les dones exposen que la fan servir només en una etapa de la vida, "quan els nens i les nenes són petites..." "vida de pobla no hi ha... Una noia diu que en determinats espais de temps, "hi ha molta vida de carrer a les urbanitzacions, a Can Llopart a les 18 h hi ha nens i nenes, gossos, gent, etc., vol dir, que tenen un punt de reunió i la gent es coneix". Al grup es planteja: Com podem vincular aquesta vida social a l'àmbit de la Vila? Per no haver-hi de desplaçar-se a Molins per exemple?
- Per últim, es va parlar d'alguns espais que no es poden gaudir com abans pel seu estat actual, com per exemple, la Font d'en Rovira. O que no es poden gaudir per la seva ubicació desconectada amb els eixos de vida quotidiana. També trobem espais que quan es van dissenyar no es van dotar de contingut d'ús, com per exemple la Pl. de la Igualtat. És una plaça ampla, però algú va pensar quines activitats es podien realitzar en ella? quin grup d'edat en faria ús? quins elements (bancs, jardineres, algun element infantil,...) es van preveure per dinamitzar l'ús de la mateixa?.

Alguns temes relacionats amb la MOBILITAT en les urbanitzacions:

- Dependència: qui té cotxe?, "que passa amb les viudes presoneres que no condueixen?", fins a quina edat la gent jove és dependent?, si tens una cama trencada, com et canvia la quotidianitat?. A Corbera de Llobregat hi ha un elevat índex de dependència juvenil, especialment en temes de mobilitat.
- El temps i els horaris que emplenem per a desenvolupar les activitats quotidianes. La freqüència del transport públic és baixa, per ex., una dona per assistir a una visita a les 4 de la tarda només pot tornar a casa seva a les 20 de la nit. Per altra banda, moltes dones fan de "taxi" per conciliar les tasques de cura.

- On s'ubiquen les parades d'autobús? Hi ha activitats que acompanyen? Com és l'entorn i els recorreguts perquè aquest medi de mobilitat sigui una opció per tornar a casa?
- Els medis de mobilitat faciliten o no les opcions per desenvolupar activitats quotidianes?, agafar un treball, vida social dels joves?, Només hi ha autobús nocturn els dissabtes fins a les 2 am. i amb només dues parades al municipi. En els autobusos nocturns s'haurien d'instaurar les parades a demanda de forma obligatòria?

Altres temes que poden determinar la percepció d'inseguretat

- Degut als rols de gènere, "vivim en una societat on l'espai públic no ens pertoca!" I com podem guanyar autonomia, equitat, llibertat per ser-hi i gaudir?. Hi ha canvis però no tot està conquerit, hi ha molt per fer...
- Que podrien fer per canviar el "no surtis sola"?
- Per transformar els nostres espais públics amb "ulls de dona", necessitem posar en valor les tasques de cura. I analitzar i proposar els canvis que poden facilitar les activitats quotidianes que és desenvolupen a l'espai públic. Els treballs de cura han de ser corresponsables, també formen part de lo comunitari i lo polític i s'ha d'atendre les seves necessitats per gaudir d'una vila més amable i a mida de les persones. "Cuidar d'altres canvia molt quan el treball es pot repartir". De la mateixa manera, tot el que comporta el treball domèstic i de gestió de la llar. El banc que s'ha posat a la plaça del Mil·lenari té en compta les persones que cuiden perquè dona suport i serveix per afavorir les relacions entre les persones cuidadores.
- "Les Corberenques de tota la vida, surten poc a l'espai públic a fer "vida social" i "les noies joves no queden soles a prendre alguna cosa amb un noi de la mateixa colla si no va la seva parella".
- A Corbera, els joves no tenen on reunir-se ni activitats concretes, no hi ha àrea de joventut, actualment és el segon grup d'edat amb més representació en la piràmide poblacional.

Estratègies que reconeixem envers la percepció d'inseguretat

- En general, les dones sempre estem "alertes" i escollim per on anar, a on aparcar, com anar vestides, quina roba en relació a l'hora de sortir o si anem acompanyades o no, per exemple "si vaig amb els nens de nit, no tinc por"
- La percepció d'inseguretat ens canvia amb l'edat. "Potser quan eres més gran no contemples atacs i les rutines no et porten a la matinada pel carrer". Altra explica que "va tenir por fins que va néixer el seu fill".

- La policia local té detectat un punt que pot generar sensació d'inseguretat en horari nocturn: la parada d'autobús del c/ dels horts (al costat del casal de la gent gran Les Magnòlies) on tot i que és una parada cèntrica, a un dels costats del carrer trobem la riera (un espai ampli de natura sense veïnatge). Per això com a protocol, la patrulla policial dels dissabtes nit transita per aquell espai.

PROPOSTES fetes durant el TALLER

1. Definir alguns carrers per donar prioritat als vianants: per exemple, l'Avinguda Catalunya i el c/ Sant Antoni amb plataformes úniques. El c/ Rafamans no es pot proposar per el pas de camions que han d'arribar a la zona industrial. Com que el relleu es difícil, "s'ha d'oferir alternatives per aparcar a la gent que ve amb cotxe".
2. Senyalitzar anar al CAP? Quin es el camí adequat? Quines son les necessitats físiques que s'han de resoldre, per exemple, posar una barana? O, com aconseguir que el relleu del territori es contempli com una oportunitat per convertir els desplaçaments a peu en una activitat saludable? i per trobar gent al carrer i millorar la vitalitat i la percepció d'inseguretat.
3. Nomenar en femení. "Al Cau de la Guineu, hem perdut l'oportunitat de nomenar una escola en femení, per exemple amb el nom de la esportista Laia Sainz". Promoure la presencia de dones a l'espai cultural "La diadema"? on no ha hagut una presidenta.
4. Dignificar les plaques de la plaça de la Igualtat perquè es puguin llegir bé.
5. Valorar si el projecte de reforma de les Magnòlies, amb la façana transparent, pot millorar la percepció de seguretat a l'entorn.
6. Demanar la "parada a demanda" de l'autobús a les urbanitzacions i el nocturn per reduir els recorreguts solitaris.
7. Es pot plantejar el Passeig dels Arbres per sortir a caminar?
8. Es poden dissenyar espais al centre del municipi que afavoreixin sortir a caminar?, punts de trobada de grups de persones (especialment joves), que dinamitzin les relacions socials i el teixit en xarxa... Aquest disseny ha de tenir una mirada ampla que inclogui les necessitats de tots els grups d'edat i un disseny paisatgístic que faci un espai acollidor i atractiu.

PROPOSTES fetes durant la MARXA EXPLORATÒRIA

Donar prioritat als vianants al c/ Sant Antoni? Posar una plataforma única per facilitar els desplaçaments entre activitats quotidianes i ús de serveis i comerç?

Un pas de vianants únic i ampli per donar prioritat i vincular la pujada des de la biblioteca i la separació per vianants feta al c/ del Centre. Un pas molt utilitzat entre l'avinguda Catalunya i el c/ Sant Antoni.

Col·lectiu Punt 6 SCCL – F66707514

Blanqueria 9, local 2, 08003 Barcelona Tel. 93 310 16 55

colectivopunto6@gmail.com – www.punt6.org

Pas per anar a la biblioteca Can Baró. Es proposa canviar el tipus de jardineria per evitar els racons que es formen. Tallar les plantes amb la pendent per millorar la visibilitat i fer manteniment continu. L'arbre que s'ha posat esta bé perquè no talla la visibilitat.

Senyalitzar aquests desnivells perillosos perquè són poc visibles.

Col·lectiu Punt 6 SCCL – F66707514
Blanqueria 9, local 2, 08003 Barcelona Tel. 93 310 16 55
colectivopunto6@gmail.com – www.punt6.org

A la sortida del pàrquing en la plaça de la Igualtat, canviar la porta pel costat de la plaça i deixar la obertura amb vidre per minimitzar el racó. Fer manteniment de l'espai i pot ser dinamitzar l'ús de la plaça amb activitats temporals per convidar gent diversa i de totes les edats.

Dignificar la posició de les plaques que reconeixen les dones de Corbera perquè es puguin llegir amb facilitat i canviar la barana perquè es pot escalar, hi ha un gran desnivell i dona molta percepció d'inseguretat per estar amb criatures.

El manteniment es necessari per l'ús quotidià i per apropiar-se dels espais

Aquest tipus d'ampliació són molt necessàries per a donar prioritat al pas de les persones per exemple en serveis públics o a la sortida d'una escola per millorar la visibilitat de la infància.

A més dels elements descrits que produeixen percepció d'inseguretats al pàrquing que s'ubica en un desnivell del c/ Rafamans, la fotografia mostra la vorera per a les persones.

Refer les voreres per accedir a la parada d'autobús que hi ha al costat de les Magnòlies. Se inunda i no es accessible.

Els principis de Montréal de seguretat de les dones

Michaud, Anne. Pour un environnement urbain sécuritaire. Guide d'aménagement. Programme Femmes et Ville de la Ville de Montreal, 2002

La visibilitat: veure i ser vista.

Visible

La vigilància informal i accés a ajuda.

Vigilat

La planificació i el manteniment del lloc.

Equipat

La senyalització: saber a on estàs i a on vas.

Senyalitzat

La participació de la comunitat.

Vital

La concurrència de persones: sentir i ser sentida

Comunitari

https://issuu.com/punt6/docs/entornos_habitable_cast_final